

Tid Torsdagen den 22 september 2016 kl. 16.00 – 16.40
Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset
Justerat Torsdagen den 22 september 2016

Daniel Helldén

Cecilia Brinck

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Daniel Helldén (MP), ordföranden

Cecilia Brinck (M), vice ordföranden

Jan Valeskog (S)

Bawer Kevir (S)

Kristina Öberg (S)

Lorentz Tovatt (MP)

Peter Jönsson (M)

Eva Ekmehag (M)

Patrik Silverudd (L)

Karin Ernlund (C)

Tjänstgörande ersättare:

Martin Engman (S)

för Vakans (S)

Maja Zachrisson (S)

för Vakans (V) §§ 1-12, 14-36

Roland Eliasson (S)

för Vakans (V) § 13

Anette Hellström (M)

för Bo Arkelsten (M)

Ersättare:

Roland Eliasson (S) §§ 1-12, 14-36

Viveca Wallqvist (MP)

Malin Ericson (Fi)

Jonas Lilleberg Eriksson (M)

Erik Persson (M)

Jan Erik Leijon (M)

Jill Eriksson (L)

Mikael Valier (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Jonas Eliasson, Fredrik Alfredsson, Karin Dhakal,
Barbro Edlund, Ted Ell, Lars Jolérus, Mattias Lundberg, Torsten
Malmberg § 2, Elisabet Munters och personalföreträdarna Luis Lopez och
Magnus Johansson §§ 1-12 samt borgarrådssekreteraren Jonas
Thörnqvist.

§ 21**Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling (SOU 2016:15). Svar på remiss från kommunstyrelsen**

Dnr T2016-02189

Beslut

Trafiknämnden beslutar enligt kontorets förslag:

- 1 Trafiknämnden beslutar att som svar på remissen överlämna kontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.
- 2 Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Trafikkontorets tjänsteutlåtande från den 5 september 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Daniel Helldén m.fl. (MP), Jan Valeskog m.fl. (S) och Patrik Silverudd (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Cecilia Brinck m.fl. (M) och Karin Emlund (C) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut, och att som svar på remissen anföra följande:

Vi ställer oss ytterst kritiska till att arbetsklausuler och social hänsyn föreskrivs som villkor vid offentlig upphandling i enlighet med ILO.

Skattebetalarnas pengar ska alltid hanteras varsamt. Det är viktigt att varje skattekrona används på ett ansvarsfullt sätt. Därför bör man också kunna ställa krav på miljö och sociala hänsyn när detta är motiverat. För att förtydliga detta infördes år 2010 den så kallade bör-regeln, som innebär att upphandlande myndigheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn om upphandlingens art motiverar detta.

Stockholms stad ska alltid säkerställa anständiga arbetsvillkor för medarbetare hos leverantörer som staden anlitar. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden, transparenta upphandlingsmodeller och konkurrens på lika villkor ska prägla upphandlingar i Stockholms stad. Men samtidigt som vi måste värna goda villkor för jobben måste vi också värna de drivkrafter som får jobben att växa. Att lagstifta om ytterligare sociala krav, såsom exempelvis krav på anställning av långtidsarbetslösa, som anges, är att gå för långt.

Detsamma gäller krav på kollektivavtalsliknande villkor hos den som lägger anbud och dess underentreprenörer.

Krav på ansvar för underentreprenörer leder till mer regelkrångel och ökade kostnader som riskerar att minska antalet intressenter vid anbud. De allra flesta svenska företag lever upp till högt ställda krav, men den administrativa bördan riskerar att avskräcka dem från att vara med i anbudsförfarandet. Den modell för krav på kollektivavtalsliknande villkor som föreslås i utredningen innebär dessutom att man ställer högre krav på svenska anbudsgivare än på utstationerade företag, vilket medför konkurrensnackdelar för inhemska företag.

När färre kan vara med och lägga anbud minskar också konkurrensen. Det är negativt för jobben, men det inverkar också negativt på integrationen. Utrikes födda är i större utsträckning företagare än inrikes födda och de skulle därför drabbas extra hårt. I stället för att krängla till upphandlingsreglerna, borde politiskt fokus ligga på att öka andelen konkurrensutsatt verksamhet. Enligt en rapport från Almega (Ökad konkurrensutsättning stärker integrationen, 2015) uppskattas att en höjning av andelen upphandlad verksamhet med 30 procentenheter hänger ihop med 4,8 procentenheter högre sysselsättning bland utomeuropeiskt födda. Detta motsvarar 32 500 fler utomeuropeiskt födda i arbete. Det ska inte enbart vara de stora företagen med stora administrativa muskler som ska kunna vara med och slåss om de offentliga pengarna. Regelverk som motverkar stort deltagande riskerar att motarbeta syftet med offentlig upphandling. Man bör därför vara mycket försiktig med att lägga till ytterligare krav i upphandlingslagstiftningen, utöver dem som redan framgår av EU:s bestämmelser.

Vi ställer fortfarande ytterst kritiska till införande av den så kallade vita jobbmodellen i upphandlingar. Vi delar självklart uppfattningen att fusk och svartjobb behöver motverkas samt att det är viktigt att säkerställa rimliga arbetsvillkor för dem som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Men det är inte rimligt att ge fackförbunden befogenheter att fungera som kontrollanter via stadens uppdrag, som anges i underlaget för budgeten. Vi anser att modellen riskerar att inte uppfylla syftet, att leda till en kvalitativ granskning av att stadens villkor följs, utan istället kommer att ge fackförbunden tillgång till företags bokföring, löne- och personallistor.

Beslutsgång

Ordföranden Daniel Helldén (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Daniel Helldén m.fl. (MP), Jan Valeskog m.fl. (S) och Patrik Silverudd (L).

Reservation

Vice ordföranden Cecilia Brinck m.fl. (M) och Karin Ernlund (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersätтарыttrande

Ersätтарыttrande lämnas av Mikael Valier (KD) enligt följande:

Om jag haft yrkanderätt hade jag föreslagit att trafiknämnden beslutar följande:

- 1 Att förvaltningens förslag till beslut avslås.
- 2 Att som svar på remissen från kommunstyrelsen anföra följande:

Kommuner ska kunna ställa krav på miljö och sociala hänsyn i upphandlingar när det är motiverat. För att förtydliga detta infördes år 2010 den så kallade bör-regeln, som innebär att upphandlande myndigheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn om upphandlingens art motiverar detta. Kristdemokraterna anser också att det ska vara meriterande för företag verksamma i Stockholm att ta sociala och miljömässiga hänsyn. Beroende på upphandlingens art kan det variera om det är mest lämpligt att använda sig av krav, dialog eller meritvärden för att få till stånd ett ökat socialt ansvarstagande. Men att lagstifta om sociala krav från statligt håll anser vi är att gå för långt och det riskerar att skapa stelbenta och sämre upphandlingar.

För oss är det självklart att Stockholms stad alltid ska säkerställa anständiga arbetsvillkor för medarbetare hos leverantörer som staden anlitar. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden, transparenta upphandlingsmodeller och konkurrens på lika villkor ska prägla upphandlingar i Stockholms stad. Men samtidigt som vi måste värna goda villkor för jobben måste vi också värna de drivkrafter som får jobben att växa. Att lagstifta om ytterligare sociala krav, såsom exempelvis krav på anställning av långtidsarbetslösa, som anges, är att gå för långt även om det inte behöver vara fel att ställa sådana krav i enskilda fall. Vi anser dock att kommunerna är mer lämpade att avgöra dessa frågor på lokal nivå snarare än att staten lagstiftar om det.

Vi ser också faror med förslaget om krav på kollektivavtalsliknande villkor hos den som lägger anbud och dess underentreprenörer. Krav på ansvar för underentreprenörer leder till mer regelkrångel och ökade kostnader som riskerar att minska antalet intressenter vid anbud. De allra flesta svenska företag lever upp till högt ställda krav, men den administrativa bördan riskerar att avskräcka dem från vara med i anbudsförfarandet. Den modell för krav på kollektivavtalsliknande villkor som föreslås i utredningen innebär dessutom att man ställer högre krav på svenska anbudsgivare än på utstationerade företag, vilket medför konkurrensnackdelar för inhemska företag.

När färre kan vara med och lägga anbud minskar också konkurrensen vilket är negativt för både jobben och kvaliteten i utförandet. I stället för att krångla till upphandlingsreglerna, borde politiskt fokus ligga på att öka andelen konkurrensutsatt verksamhet och göra det möjligt för fler mindre företag att kunna vara med i upphandlingarna. Därför bör man vara mycket försiktig med att lägga till ytterligare krav i upphandlingslagstiftningen, utöver dem som redan framgår av EU:s bestämmelser.

Vid protokollet
Karin Dhakal

Rätt utdraget intygar:
